

● USPOSABLJANJE PRIPADNIKOV ENOT TERITORIALNE OBRAMBE

Vsak mora znati opravljati svojo nalogo

Od 18. do 25. aprila je bilo ob bregu Save v Sneberjah zelo živahno. V tem času so se namreč

pripadniki enot teritorialne obrambe iz krajevnih skupnosti in organizacij združenega dela

naše občine usposabljali za čim boljše opravljanje svojih nalog. Za razliko od prejšnjih let je urjenje, ki je potekalo po petletnem republiškem programu usposabljanja enot teritorialne obrambe, bilo na terenu, pod šotori. Na bregu Save so v nizkem gozdičku teritorialci postavili več šotorov, travnik, porasel z nizkim grmičevjem, pa jim je ob lepem vremenu služil kot učilnica. Vreme jim je bilo še kar naklonjeno; jutranje temperature so bile sicer nizke, prek opoldneva pa je sonce kar prijetno gredo.

Med pripadniki enot teritorialne obrambe je bilo videti obraze vseh starosti. V soboto in nedeljo so bile na usposabljanju tudi mladinke prostovoljke in mladinci prostovoljci. Vsaka skupina pripadnikov (usposabljanje je trajalo dva dni) je imela najprej varnostno in politično

vzgojo, pri kateri so se seznanili z razmerami v svetu, naši državi, Sloveniji in občini. V vsaki skupini so se sestali tudi aktivni zveze komunistov.

Peter Lotrič, komandir ene izmed enot, je povedal: »Že tretjič sem s to enoto na usposabljanju. Med seboj se poznamo in se dobro razumemo. Tudi s hrano, ki nam jo vozijo iz Javnih skladišč, smo zelo zadovoljni.«

Boris Frank, eden izmed starešin, pa je takole menil: »Človek kar ne more verjeti, da je v tako kratkem času mogoče enoto tako dobro organizirati. To je moj prvi vtis.«

Franc Rošelj, pripadnik: »Presenečen sem, ker nas je obiskalo toliko mladine. Pokazali smo jim orožje.«

In možje se v pogovoru razvijajo. Medtem ko Franc Rošelj pripoveduje, ga sosed potrepja po rami in pohvali: »Dober vojak je,« reče zanj. Nato za trenutek pomolči, potem pa doda: »Samo ni vojak Švejk.« Vsi se zasmejemo. Starešina Dominik Kobal, nato reče: »Vidite, da je razpoloženje v enoti res na višini.«

»Vsega pa vam le ne bomo povedali,« so nato kljub zgovornosti »zagrozili« teritorialci.

»Kaj pa je to takega, kar nečete povedati,« sem radovedna.

»To na primer,« reče nekdo, »da je tale moj sosed danes zaspal.« (Pokaže na zraven stoječega.)

»Toda zdaj bo s pridnostjo vse nadomestil,« hitijo razlagati drugi. »Povrhu vsega je še obljubil, da bo jutri prišel pravočasno.« In spet se vsi zasmejemo.

Seveda, potem se je treba zresniti. Spet se prične pouk. A prijetni občutek, da so si tovariši, prijatelji, ne zgolj bežni znanci, ostane. Spremlja jih še tudi pojem, ko se vrnejo domov, na delo. In če se kdaj kasneje srečajo morda na kaki prireditvi ali kje drugje, kar nehote stopijo skupaj.

Da bi teritorialno obrambo, ki je tudi del naših oboroženih sil, približali šolarjem in tako čimveč mladih Slovencev navdušili za vojaške poklice, so teritorialce obiskali tudi učenci 6. in 7. razreda OŠ Edvarda Kardelja. Videli so, kako poteka življenje v taboru, ogledali so si orožje, radovedno so pokukali v vse šotore; le škoda, da med njimi ni bilo tudi deklet. Res se za vojaške poklice odločajo fantje, toda marsikatero dekle bi prav tako z zanimanjem poslušalo, kako se na pripravi in v boju urijo za obrambo domovine.

Pripadnike enot teritorialne obrambe pa je obiskalo tudi okoli 200 šolarjev iz Srednje šole tiska in papirja, ki so pripravili kulturno zabavni program. Tabor so si ogledali tudi predstavniki občinskih družbenopolitičnih organizacij, izvršnega sveta in občinske skupščine ter starešine iz kasarne Bratstva in enotnosti.

DARJA JUVAN

Pripadniki ene izmed enot pri vzgoji (Foto: D. JUVAN)

● ZRVS ● ZRVS ● ZRVS ● ZRVS ●

● OBČINSKA KONFERENCA ZRVS

NOVO VODSTVO

Na nedavni volilno-programski konferenci občinske konference ZRVS so delegati izvolili za naslednje štiriletno mandatno obdobje tudi novo 25-člansko vodstvo. Za predsednika je bil izvoljen Janko Sosič, rezervni podpolkovnik, aktivni družbenopolitični delavec, dosedanj predsednik KO ZRVS Moste in član prejšnjega predsedstva OK ZRVS (na sliki v sredi), za podpredsednika je bil izvoljen dosedanj član predsedstva Delo Stijepo iz KO ZRVS Selo (na sliki desno), za sekretarja pa Vilko Sluga, rezervni kapetan in aktivni družbenopolitični delavec iz KO ZRVS Zalog (na sliki levo).

V SPOMIN

FRANCU KUMŠETU — STAMENKU V SLOVO

Prenehalo je biti plemenito srce Franca Kumšeta, velikega človekoljuba, revolucionarja, odločnega in neutrudnega dolgoletnega bojnika za pravično stvar delavskega razreda, za svobodo domovine in njenega ljudstva, nadvse skrbnega moža in očeta, zvestega tovariša in dobrega prijatelja.

»Mlada leta so mu tekla med vihor 1. svetovne vojne in v neurejenih razmerah po njej. Mladi Francelj se je mukoma prebival skozi življenje. Ko je prevzel še skrb za družino, je z vso težo čutil veliko brikost tedanje generacije brezpravnosti in poniževanja.

Toda kljub temu je bilo njegovo življenje tedaj tudi bogato in plodno, saj je zavestno sodeloval v naprednem revolucionarnem gibanju že med obema vojnoma. Vanj se je Kumše vključil na terenu Zadobrova — Sneberje pred več kot 50 leti. Član predvojne KP je postal l. 1933. Deloval je z znanimi komunisti Ivanom Mačkom-Matijo, Angelo Ocepko, Poldetom Mačkom, Tonetom Kodajcem, Pepco Kardeljem, Adolfom Jakhtom idr. Med njimi je vedno veljal za zvestega, vdanega in zanesljivega komunisto, za marljivega in vztrajnega delavca. Z izredno vneto in z največjo odgovornostjo se je lotel nalog, ki mu jih je zaupala partijska organizacija. Sodeloval je v mnogih akcijah, protestnih zborovanjih, na prvomajskih izletih delavcev, sodeloval pri pripravi in se udeležil izleta Svoboda v Celju l. 1935, prevzemal je naloge za pripravo opozicijske liste ob državnih zborovskih volitvah 1936 in 1938 ter ob občinskih volitvah 1937, sodeloval je pri pripravi na zborovanje brezposelnih 1934—35. Na njegovem domu so se sestajali ilegalci, v njem je delovala partijska ciklostilna tehnika. Bil je med organizatorji delavskega kulturnega društva Svoboda in kasneje Vzajemnosti. Svoje vsestranske aktivne dejavnosti ni uspel skriti pred ovaduh in žandari, ki so grobo vdrali v njegov dom, ga preiskovali, njega pa zasilovali in ga večkrat zaprli. l. 1940 pa so ga pregnali v taborišče Ivanjko. Grdo ravnanje je prenašal ponosno, v njem pa se je še krepil oporniški duh.

Ob napadu sovražnikov na Jugoslavijo se je Kumše z drugimi člani partije vključil v priprave na oboroženi boj in vsajto slovenskega naroda. Sodeloval je pri zbiranju orožja in druge vojaške opreme, pri organiziranju OF ter zbiranju in pošiljanju prvih borcev v partizane. Postal je član rajonskega komiteja Polje, v katerem je deloval do svojega odhoda v partizane spomladi l. 1942. Vključil se je v II. grupo odredov, postal komisar čete v Vzhodnobelokranjskem odredu in kasneje komisar bataljona v 9. brigadi, zatem pa bil premečen v politični odsek štaba 18. divizije. Leta 1944 je postal pomočnik komisarja 14. zaščitne brigade GSS in v njej deloval do osvoboditve.

Izgubili smo Franca Kumšeta, človeka in rodoljuba, ki je s svojim nesebičnim, požrtovalnim, več kot 50-letnim delom prispeval velik delež k uspešnemu boju naših narodov za svobodo, za napredek in za oblikovanje pravičnejših odnosov med ljudmi. Izgubili smo tovariša, ki je z vsem svojim bitjem pripadal delavskemu razredu in njegovi komunistični partiji in tudi v najtežjih časih zvesto in neomajno vztrajal sredi bojev in revolucije. Z vero v pravično stvar in veliko prihodnost se je vedno in vneto loteval nalog, ki so jih od njega zahtevali čas, partija in delavski razred. Z ljubeznijo in dobrohotnostjo je vse življenje služil svojemu ljudstvu in boju za svobodo, pravico in napredek.

Ob briknem zadnjem slovesu mu zato povejmo to, na kar smo, dokler je še živel med nami, vedno pozabili: da smo ga imeli radi in ga spoštovali, da nam je bil čudovit tovariš in zvest prijatelj.

Predvsem pa in v imenu nas vseh: hvala, France Kumše, za vse, kar si nam dal in kar bo vedno ostalo v naših srcih kot svetla luč spomina nate.

Tvojim ožaloščenim sorodnikom pa v imenu družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov KS Zadobrova — Sneberje iskreno sožalje.

STANE BOBNAR

Brez oddiha se je vključil v obnovo porušene domovine in svojega kraja. Bil je med organizatorji priprave za gradnjo zadruženega doma Zadobrova — Sneberje in sam vložil v gradnjo veliko ur prostovoljnega dela. Med prvimi si je prizadeval za gradnjo nove šole na tem področju; ta njegova goreča želja se je pred leti tudi uresničila.

Vsa povojna leta je neutrudno delal v mnogih družbenopolitičnih organizacijah, predvsem v ZK, ZŽB NOV, SZDL, RK. Kot zaslužen komunist je bil v letih po vojni izvoljen za člana revizijske komisije CK ZKS.

S posebno vneto in očetovsko ljubeznijo se je posvečal mladim in dolga leta delal v društvu prijateljev mladine.

Za svoje dolgoletno nesebično delo je prejel mnoga visoka odlikovanja in priznanja, bil je nosilec Partizanske spomenice 1941, zlatega znaka sindikatov in zlatega priznanja OF.

Izgubili smo Franca Kumšeta, človeka in rodoljuba, ki je s svojim nesebičnim, požrtovalnim, več kot 50-letnim delom prispeval velik delež k uspešnemu boju naših narodov za svobodo, za napredek in za oblikovanje pravičnejših odnosov med ljudmi. Izgubili smo tovariša, ki je z vsem svojim bitjem pripadal delavskemu razredu in njegovi komunistični partiji in tudi v najtežjih časih zvesto in neomajno vztrajal sredi bojev in revolucije. Z vero v pravično stvar in veliko prihodnost se je vedno in vneto loteval nalog, ki so jih od njega zahtevali čas, partija in delavski razred. Z ljubeznijo in dobrohotnostjo je vse življenje služil svojemu ljudstvu in boju za svobodo, pravico in napredek.

Ob briknem zadnjem slovesu mu zato povejmo to, na kar smo, dokler je še živel med nami, vedno pozabili: da smo ga imeli radi in ga spoštovali, da nam je bil čudovit tovariš in zvest prijatelj.

Predvsem pa in v imenu nas vseh: hvala, France Kumše, za vse, kar si nam dal in kar bo vedno ostalo v naših srcih kot svetla luč spomina nate.

Tvojim ožaloščenim sorodnikom pa v imenu družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov KS Zadobrova — Sneberje iskreno sožalje.

Tednu Rdečega križa ob rob

Teden od 8. maja, ko so ga proslavile vse organizacije RK na svetu kot svoj mednarodni dan, pa do 15. maja je minil v znamenju povečanih aktivnosti naših organizacij RK pod naslovom Človek — Človeku, Samopomoč — Vzajemna pomoč. V tem času se je naša široka fronta organiziranih članov RK pomladila s tisoči mladih članov, ki stopajo na uhojene poti te naše množične človekoljubne organizacije. Vsak nov član, pripadnik, ki ga v vrste RK žene notranja nuja in iskrena želja pomagati sočloveku v nesreči, dandanes mnogo pomeni. Za vsakogar bi lahko z gotovostjo rekli, da je ubežal in se iztrgal sodobnemu, stehiniranemu svetu in se vključil v človeka vredno življenje.

Organizacije RK širom po naši domovini so se različno — v okviru možnosti, interesov in sposobnosti — vključile v to praznovanje. Značilno za vse pa je bilo eno: potekale so manj govorništvo, pa bolj delovno. V naši občini se je vseh 19 krajevnih organizacij RK — vanje pa so vključene tudi zelo dejavne šole s 24 metnorji RK —, na to proslavljajo

osnovnih šol naše občine v mlade člane RK in s sprejemom mladine sedmega razreda vseh osnovnih šol naše občine v članstvo RK. Obema skupinama so podelili izkaznice, značke, tiskane brošure, najmlajšim pa še zobne krtačke ter jim v kinu Triglav omogočili ogled slovenskih mladinskih filmov. Mladi člani RK si bodo ta dan prav gotovo zapomnili.

Letošnji teden RK pa bo našel tudi trajnejše obeležje.

V tem času je po šolah potekalo tekmovanje mladih risarjev na temo: Kjer ste vi, so tudi starejši ljudje ter skrb za osebo in splošno higieno — naloga vseh mladih. Po končanem tednu RK je posebna komisija skupščine RK Slovenije risbe ocenila in najboljše nagradila.

Krajevne organizacije RK pa so v teh dneh skupaj z mladimi posvetile več pozornosti bolnim, ostarelim in oslabeлим občanom ter borce, člani pa so tudi obiskali veliko tistih, ki preživljajo jesen svojega življenja v domovih ostarelih občanov.

Ko ob koncu tedna RK poskušamo potegniti črto, ne moremo mimo RK v organizacijah združenega dela. Medtem ko lahko za šole in za

KS z veliko gotovostjo trdim, da se pri njih opaža vedno boljša organiziranost in velika mera samoiniciativnosti, to za združeno delo ne velja. Malo je takih delovnih organizacij,

v katerih delujejo aktivni RK, v veliki večini pa vse te naloge ostajajo bolj ali manj kot občasne naloge na ramenih sindikalnih delavcev. Tudi to je ena izmed možnosti, toda s takim stanjem se nikakor ne smemo zadovoljiti. Marsikje v delovnih organizacijah se namreč z organiziranjem krivodajalskih akcij delo RK prične pa tudi konča.

Pa še ena misel. Za nami je teden Rdečega križa. S cest in ulic bodo izginili napisi, ki so nas opominjali na teden RK, življenje pa bo navidezno teklo naprej, kot da se ni nič dogajalo. In vendar ni čisto tako. Akcija teče naprej. V njej največkrat nastopajo neznani posamezniki, ki na svojih poteh opazijo človeka v nesreči, mu nudijo pomoč ali oporo. V tem prepletanju močnih in nemočnih, v gradnji družbe solidarnosti, v kateri igrajo vodilno vlogo številni »navadni« ljudje, ostaja naša moč in polnokrvnost naše človekoljubne organizacije.

JOŽE PRAPROTNIK

nje temeljito pripravilo: 21. aprila so imele v KD Španski borci delovni posvet, na katerem so se dogovorili o poteku aktivnosti, ki jih koordinira občinska organizacija RK.

Močan poudarek je bil tudi tokrat na vključevanju mladih. To je potekalo dvotirno, in sicer z vključitvijo pionirjev prvega razreda vseh

● 3. SEJA OBČINSKEGA ODBORA RKS

Kljub usihanju finančnih virov — polni poleta

Na letni seji 12. maja se je zbrala večina vabljenih predstavnikov krajevnih organizacij RK, kar pravzaprav ni nobena redkost, saj se njihove seje običajno začne ob napovedani uri s polno sklepčnostjo. Seja je potekala sredi največjih aktivnosti ob proslavljanju tedna Rdečega križa. Beseda je tekla o problematiki dela v preteklem letu — odprto in brez zadržkov.

Pa pogledmo nekaj podatkov iz njihove široke dejavnosti. Krivodajalskih akcij se je lani udeležilo 2435 prostovoljcev. Tu gre zahvala predvsem naslednjim delovnim organizacijam, ki so vedno znane prisluhniti težavam ob pomanjkanju krvi: Saturnus, Slovenija ceste — Tehnika, Slovenija avto, Žito, Papirnica Vevče, Kolinska idr. Opravili so 1950 obiskov pri starejših ljudeh, bolnikih, nepolnoletnih občanah, zbrali so 12 ton rabljenih oblačil. Veliko krajevnih organizacij je redno orga-

niziralo sosedsko pomoč, pri čemer velja poudariti veliko samoiniciativnost. Velik poudarek je bil dan na izobraževanje in organiziranje tekmovanj po osnovnih šolah. Velik je bil tudi delež krajevnih organizacij pri akcijah za urejanje bivalnih okoliš in pri široko zasnovani akciji za čisto in zeleno Ljubljano.

To je zelo skrepen povzetek iz poročila sekretarke OO RK Natalije Šturm, izsek iz širokega spektra aktivnosti. Načrtujejo pa kar naprej kaj novega. Skoraj za vsak dan, prav go-

tovo pa za vsak teden. Aktivni so, vedno v gibanju, saj se zavedajo, da jih lahko vsak trenutek tudi nekdo željno pričakuje, pričakuje pomoč, oporo, vedro besedo. Vse, česar se lotijo, je opravljeno hitro, po dogovoru, izogibajo se praznih fraz, vodi jih delo, ljubezen do sočloveka in neposrednost. Neposredno delo z ljudmi, ki so v stiski.

A v stiski so tudi sami, v denarni. Viri sredstev usihajo, denarja od zbiranja sekundarnih surovin, papirja in krpa je vedno manj, ker to počno tudi drugi. In tako je vedno manj denarja za njihove aktivnosti; za delo z mladimi, za organizacijo tekmovanj, za vzgojo in izobraževanje... Tako tudi ni čudno, da so se v razpravi kar lep čas vrteli okoli tega nesrečnega pa-

pirja, ki jim je svoj čas prinašal pri nizkih odkupnih cenah bistveno večji priliv finančnih sredstev. Denar od teka drugam, dotacije so shujšane, organizacija RK pa ima še mnogo načrtov. Ustanavlja vedno nove krajevne organizacije, njeni niti so speljane v odročne vasi in v najvišje stolpnice. Denarja pa ni. Ironija? Temu bi prav lahko in upravičeno rekli tudi družbena sramota.

Občinska organizacija RK je na koncu sprejela širok program aktivnosti za nadaljevanje dela v letošnjem letu. 22. maja so organizirali 3. občinsko tekmovanje mladih iz znanj in veščin SLO in DS. O tem in o širokem programu njihovih aktivnosti pa kaj več prihodnjic.

JOŽE PRAPROTNIK